

Wstęp

Monografia „Systemy ochrony zdrowia w wybranych państwach” stanowi zbiór tekstów, dotyczących organizacji i finansowania, a także problemów przemian systemu ochrony zdrowia w wybranych państwach. Wzrost zainteresowania zagadnieniami z obszaru organizacji działań związanych z realizacją prawa do ochrony zdrowia w Polsce powoduje, że pojawia się potrzeba weryfikacji tych rozwiązań na tle występujących w innych systemach ochrony zdrowia. Niniejsza książka stanowi zbiór siedemnastu tekstów, przygotowanych przez teoretyków i praktyków prezentowanego zagadnienia, poświęconych jednorodnej problematyce, której podstawową osią rozważań jest analiza konkretnego systemu ochrony zdrowia.

System ochrony zdrowia definiuje się jako zorganizowany i skoordynowany zespół działań, który ma za zadanie realizację świadczeń oraz usług profilaktyczno-leczniczych i rehabilitacyjnych, których celem jest zabezpieczenie i poprawa zdrowia zarówno jednostki, jak i zbiorowości¹. Na system ten składa się wiele różnych elementów, które zostały poddane odrębnej analizie w poszczególnych rozdziałach, dotyczących wybranych państw. Przeanalizowano przede wszystkim podstawy legislacyjne i uwarunkowania społeczno-polityczne każdego z systemów, jego organizację, opiekę publiczną i prywatną, finansowanie świadczeń, ubezpieczenia, koszyk świadczeń, refundacje, pozycję pacjenta w systemie ochrony zdrowia, narodowe plany zdrowia, a także elementy wyróżniające dany system ochrony zdrowia. W poszczególnych rozdziałach nawiązano do rozwiązań stanowiących modele organizacji i finansowania ochrony zdrowia, tzn.: model ubezpieczeniowy, model powszechnej służby zdrowia, model rezydualny i narodowy system ochrony zdrowia, nazywany modelem Siemaszki od nazwiska radzieckiego komisarza ds. zdrowia. Zgromadzone w niniejszej monografii opracowania systemów ochrony zdrowia w analizowanych państwach dotyczą każdego z przedstawionych systemów.

¹ S. Poździej, *System zdrowotny*, [w:] A. Czupryna, S. Poździej, A. Ryś, W.C. Włodarczyk, *Zdrowie Publiczne – wybrane zagadnienia. Tom I*, Kraków 2000, s. 127; M. Dercz, *Samorząd terytorialny w systemie ochrony zdrowia*, Warszawa 2005, s. 37.

W wielu analizowanych państwach wyznaczony ustawowo model ochrony zdrowia podlega stałej ewolucji. Jest to wynikiem działania wielu determinantów, w tym przede wszystkim zmiany struktury społeczeństwa i jego procesu starzenia się, długości życia obywateli w poszczególnych państwach, a także popytu na świadczenia zdrowotne. Pociąga to za sobą konsekwencje w planie finansowym państw, dotyczącym ochrony zdrowia, i powoduje zmiany w zakresie aktywności społeczeństwa, a także popytu na świadczenia socjalne, opiekuńcze i zdrowotne. Trendy te stały się również przedmiotem analizy w poszczególnych rozdziałach.

Wyrażam nadzieję, że niniejsza monografia będzie pomocna w analizie zagadnień związanych z problematyką finansowania i organizacji ochrony zdrowia. Adresatami publikacji są osoby zawodowo związane z szeroko pojętym sektorem ochrony zdrowia, pracownicy nauki i studenci, zainteresowani zagadnieniami publicznego prawa medycznego oraz nauk o zdrowiu, a także wszyscy, którym bliska jest tematyka praktycznych aspektów funkcjonowania instytucji systemu ochrony zdrowia. Mam nadzieję, że monografia będzie przydatna również w studiach komparatystycznych nad modelami ochrony zdrowia, a także w pracach nad reformą polskiego systemu ochrony zdrowia.